

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyitlő sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetői osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

POLITIKAI HETILAP

Az iskolák külső felírása.

(D.) A nem állami elemi népiskolák jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti tanítók járandóságairól szóló 1907. évi XXVII. t. e. 17. §-a — mintegy ellenszolgáltatásul azon kedvezményekért, melyeket a törvény egyébként a nem állami elemi iskoláknak nyújt — ezen iskoláknak, úgy a tanítás szellemében és rendjében, mint pedig a külső formákban elvitázhatatlanul bizonyos magyaros jelleget biztosít.

A többi között — bár nem imperatív — rendelkezik az iskolák külső megjelöléséről, az iskolák külső felírásáról is s félremagyarázhatatlanul kimondja, ha ily külső felírás alkalmaztatnék, ez csak magyar nyelvű lehet.

E részben álljon itt a törvény szövege: E jelvényeken kívül csak a törvényhatóság és a község címere és az iskola községi, illetőleg felekezeti jellegét a törvényesen megállapított kitételekkel megfelelő magyar nyelvű külső felirat és a tanteremben az illető hitfelekezet egyházi főpásztorainak arcképei, vallási jelvények, valláskegyeleti képek és az oktatáshoz szükséges tanszerek alkalmazása van megengedve. Vagyis röviden — amint már jeleztük — az iskolák külső felírása is csak magyar nyelvű lehet.

Ez tény. Ez bizonyos. Ez tiszta és világos. E felett vitatkozni sem lehet, vagy legalább is felesleges.

Annál inkább meglep bennünket a kultuszminiszter által csak nemrégien kiadott s a napilapokban is ismertetett az az újabb rendelkezése, melyben hivatkozva a fentebb jelzett szakasz törvényhozási tárgyalásánál elmondott beszédére az iskolák külső megjelölés

lése tekintetében a már szentesített törvénybe oly irányzatot, oly felfogást törekszik belemagyarázni, mely egyáltalán meg nem állhat, mert a törvény világos rendelkezésével, világos parancsával ellenkezik.

A miniszter ugyanis eme rendeletében a törvénynek az iskolák külső feliratára vonatkozó parancsát akképp mondja végrehajtandónak, hogy minden iskolán, tekintet nélkül a tanítási nyelvre, a törvényben meghatározott magyar felírás alkalmazandó, és pedig minthogy ezt a törvény rendel el első helyen, de egyszersmind megengedi, hogy azon iskolákon, a melyeknek előadási nyelve nem a magyar, az iskolafentartó felekezet vagy község a magyar nyelvű felírás méreteit meg nem haladó, más nyelvű külső felírást is alkalmazhat.

Megengedjük, hogy a kultuszminiszter ur rendelkezésének eme második pontja elnéző és lojális, sőt bizonyos mértékig üdvös célokat is volna hivatva szolgálni, ha a törvény világos rendelkezésével, mely csak magyar nyelvű külső felírást ismer, egyenesen nem ellenkeznék.

Igy azonban, bár szívesen concedáljuk, hogy a miniszter urat már a szakasz tárgyalása alkalmával eme rendelet szellemével teljesen egyező intenciók vezették, még sem érthetünk vele egyet, mert nem tartjuk megengedhetőnek, hogy a törvény világos és betűszerint vett megfogása, egy képviselőházi beszéd felfogása szerint korrigáltassék vagy magyaráztassék; mert az ily kétes értékű magyarázatok teljesen megrendítenék a polgárság törvénybe vetett hitét, megrendítenék annak kötelező erejét.

Meg volt rá az alkalom, hogy a törvény jelzett szakasza, a miniszter

ur intencióinak megfelelőleg módosíttassék, de a képviselőház, sőt maga a miniszter ur is, midőn *Okolicsányi* László módosítását elfogadta, inkább hajlott azon szigorubb, s a törvényben is kifejezésre juttatott felfogáshoz, mely kizárólag csak a magyar nyelvű felírás használatát engedte meg.

Lehet, sőt megengedjük, hogy a törvény mostani szövegezése sok visszas állapotot, torzalkodást s egy csomó nemzetiségi sérelmet és panaszt terem, de ez még mind nem elegendő ok arra, hogy miniszteri beszédre támaszkodva egy világos rendelkezésnek oly értelmezést adjunk, mely annak szellemével teljesen ellenkezik.

Ha rossz, ha nem megfelelő a törvény, változtassuk azt meg, vagy módosítsuk a feltörő szükségletekhez képest, — ehhez van jogunk, — de míg a törvény teljes egészében fennáll, annak szellemével ellenkező rendeletek kibocsátása, főleg ily nemzeti érdekeket érintő kérdésben legalább is nem opportunus.

Ki kell tehát tartanunk a törvény szövege mellett; mert csak így védhetjük, így tarthatjuk fenn szeplőtlenül azt a tekintélyt, melyet a magyarság helyzete, a magyarság érdeke feltétlenül megkíván.

Valami büzlük... Mondottuk már, hogy az amerikai tót apostolok által kiszívattyozott pénzek körül büzlük valami; a szegény tótok jóhiszeműleg adják át verejtékes garasáikat a „tótok ügyéért“, hanem a pénz minden másra költenék el, csak nem a jelszóul használt célokra. Most végre hatalmas botrány kerekedett Amerikában, a melyből kislült, hogy a szegény tót árvak és özvegyek pénzével a leggyalázatosabb tüzérkedést folytatták. Emlegettük már, hogy az egyik tót milliósor, *Ambrose* bankáron a newyorki Tót-egyesület pénzt keresik, most pedig a legfőbb tót milliósor, *Roemianek* került pácba. A

KÜLÖNLEGESSÉGEK

Borsalino-kalapok, cipők, magánkötők, ingekben stb.

ús választékban LANG M. ÉS FIA divatáruházában

Turócszentmártonban.

hazañas „Slovenské Noviny“ írja :
 Rovnianek P. V.-ről, az amerikai tótok vezé-
 réről, aki millióit a tót munkások veritékes
 keresményéből szerezte, szép erkölcsi bizo-
 nyíttatást állított ki Orbach L. római katoli-
 kus lelkész, akiről nem állítható, hogy kisebb
 buzgalmu nemzetiségi Rovnianeknél. Amint
 tudjuk, Monongah bányáiban, robbanás követ-
 keztében négyszáz bányász pusztult el, akik
 után háromszáz özvegy, s mintegy ezer árva
 maradt. A szegény özvegyek és árva panaszt
 adtak be a bányatársulat ellen, hogy némi
 kárpótlásban részesüljenek. Mit tett erre
 Rovnianek, a tót veritéken meggazdagodott
 milliomos? Ugy intézte a dolgot, hogy a
*karoner széke előtt, a mely előtt az egyezkedés
 olt a szegény özvegyek és árvaik jogvédelem
 nélkül jelentek meg, nem volt sem ügyvédjük,
 sem pártfogójuk, tehát a pört elvesztették.*
 Abból a tömérék pénzéből tehát, a melyeket a
 tótokból szivattyuztak ki minden képzeltet
 ürügy alatt és alkalommal még arra sem
 jutott, hogy eme szerencsétlenek ügyvédet
 fogadhassanak. Rovnianek most azt mondja,
 hogy az özvegyek ugy sem kaptak volna
 semmit a komániától, ha a bíróság bünsőnek
 nyilvánítja, s ha kitűnik, hogy az ő hanyag-
 sága okozta a katasztrófát. Orbach azonban
 erre azt mondja, hogy Rovnianek hazudik, a
 midőn így beszél, mert „mindenki tudja,
 hogy ha karoner bünsőnek nyilvánítja a tár-
 sulatot, az esetben az özvegyek és árvaik
 könnyen nyerhettek volna kárpótlást a tár-
 sulattól.“ Orbach továbbá azt kérdi, hogy „ki
 fizeti Rovnianeket a társulat védéséért? A tót
 özvegyek és árvaik bizonyára nem. Elvesztet-
 tettek föntartóikat a kiszivolyzó társaság
 szolgálatában, hát csak sirjanak, kolduljanak,
 elég, ha társulat meg van élgedve Rovnianek-
 kel. Szép egyesületi élet ez az amerikai;
 előbb Ambrose, most Rovnianek. Mikor rázza
 le szivolyait a tótság ugy Amerikában, mint
 idehaza? Mert megjegyzendő, hogy a tót

gyűjtésekből sem a monongahi, sem a cser-
 novai árvaik és özvegyek nem kaptak egy
 fityinget sem. A magyar gyűjtéseket azonnal
 megkapták a csernovaiak, a cseh „Čas“
 című lap pedig most nógatja a bizottságot,
 hogy adjon életjelt magáról, mert a bizalom
 megcsökkenint íranta. A szegény tótok bizony
 drágán fizetik meg az amerikai és hazai
 kalandorokba vetett vak bizalmukat!

Amerikából.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Rovnianek Vladimir Péter kidobott klerikus
 Magyarországból tarthatatlan helyzetét Ameri-
 kával cserélte föl s itt a Nádorúny Slovenský
 Spoloknak alapítója, majd bankár, ügyvéd,
 jegyző, tolmács, hajójegytűgnyök, ujságíró,
 tűzbiztosító társulati elnök, orosz konzal lett
 egymás után s mostan egyszerre. Ma, mint
 az általa alapított tót egyeletnek elnöke ural-
 kodik, ebben hathatós eszközt teremtett nagy
 nyomdájai termékeiben. Vagyona szédítő módon
 gyarapodott. Milliókra menő készpénzén kívül
 Pittsburgban több hatalmas bérháznak tulaj-
 donosa és számos, kincseket érő farmnak
 birtokosa.

Honnan szerezte óriási vagyonát? Mikor
 ezelőtt 25 esztendővel a budapesti szeminá-
 riumból kiközösítették, avval kezdte itt működ-
 dését, hogy az „Amerikánsok Slovenské
 Noviny“ t teremtette meg. Ez volt első esz-
 köze, mellyel magát a tótok között megis-
 mertette. Azt a népet, mely hazáját éppen
 annak mostoha viszonyai miatt volt kénytelen
 elhagyni, nem volt nehéz az idegenben olyan
 hangulatra kelteni, mely őt hazájával szembe
 és Rovnianek mellé állította. A sikerek vak-
 merővé tették, hazudott, rágalmozott, piszkolt,
 de soha sem annyit, hogy azt el ne hiték
 volna. A nép hitt, mert anyanyelvén szólt
 hozzá és mert másnak hinni nem volt kinek.

Szóval a nép lépve ment s a magával tehe-
 tetlen tömeget kihasználni, kizsákmányolni
 senki nem tudta jobban, mint Rovnianek.

Ennek illusztrálására álljon itt a csernovai
 eset. Rovnianek lapjai nyomban az első
 távirati tudósítások nyomán éhesen vetették
 magukat a ritka alkalomra, vérfürdőkről,
 tömeges mérszálásról, falvak kiirtásáról s
 ezekre menő halálözlásokról és sebesülések-
 ről, árvaik és özvegyek tengerkönyveiről írtak
 és írnak még ma is folyton, dacára hogy az
 egész esetnek magán a helyszínén is régen
 elaludt, még az emléke is.

Errel párhuzamosan széleskörű mozgalmat
 indítottak az özvegyek és árvaik fölségelye-
 zésére. A vér, az üldözés, a sebestűlek szen-
 vedései borzalmasan vaenak lefestve, új, soha
 sem történt és hihetetlen részletekkel bővítve
 ugy, hogy a legrémesebb mesék országába
 ringatja a félrevezetett népet. A fölköbölcsolt
 szenvedélynek aztán ninosen más lefolyása,
 mint — az adakozás. A dollárok mesés
 módon gyűlnek, milliókra menő kincsek
 kerültek így az ügynők kezébe, ugy hogy
 annak tizedrészelével is a magyarországi
 fogalmak szerint az áldozatok minden rokonát
 dús gazdaggá lehetne tenni.

Ezt Rovnianek csinálja. Az a Rovnianek
 kamatoztatja ugy Csernovát, aki maga is
 külön vérfürdőt rendezett már. Az eset a
 következő:

1893. esztendőben Homesteadban jászó-
 dult le a Cornellsville Coal Comp. szénbánya
 társaságnál. Történt ugyanis, hogy a munká-
 sok között az alacsony munkabérek folytán
 támadt elégtelenség sztrájkban tört ki.

1400 munkás, köztük 800 tót hagyta abba
 a munkát. A munkaadó társaság azonban a
 követeléseket meghallgatni nem volt hajlandó,
 a munkásokat a legkomolyabb veszély fenye-
 gette, hogy kenyerüket elvesztik. A kény-
 szerhelyzetbe került tót munkások ekkor
 Rovnianekhez fordultak közbenjárásért. A

T Á R C A.

Gitta és Lajos.

— A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárcája. —

Írta: Lux Terka.

— Ni, ni! Jó napot, Lajos!

— Jó napot, Gitta!

— Hisz én azt hittem, hogy...

— Jól hitte, nem voltam idehaza. Két
 napja érkeztem, lenn voltam a Rivierán.

— Meleg van ott?

— Nekem volt.

— Miért nem megy Afrikába?

— Voltam.

— Ott is fázott?

— Mindenütt fázom, Gitta.

A leány ránézett és egy sóhajást el-
 nyomva, leült a kanapéra, a fiatalember mellé.

Délután két és három óra között volt az
 idő s rajtuk s a teremszolgákon kívül egy
 lélek sem volt az egész műcsarnokban. Az
 idő különben is ködös volt, bizonytalan fél-
 világosság ulti meg a képeket s valami
 lilásanvörös, a bimbozó orgonavirághoz ha-
 sonló színeket vetett rájuk a termek üveg-
 teteje.

A leány kis fekete kabátját kigombolva,
 szomoruan babrált a kesztyűje gombjával és

hallgattak mind a ketten.

Dus, feketehaju, nagy tengerzöld szemű
 leány volt, finom, élezett profilál, de arcának
 bőre kissé hervadt és petyhüdtnek látszott s
 bár most egy makulányi festék sem volt az
 egész arcán, mégis látszott rajta, hogy olyan
 arc, mely kendőzéshez van szokva.

A fiatalember, egy huszonhat-huszonhét
 év körüli, széke, szép, betegesen sápadt fiu,
 gyöngéd tekintettel nézegette a leányt, aki
 érezte ezt a tekintetet, de nem merte fel-
 emelni a szemét. S hallgattak.

Végre a fiatalember megszólalt:

— Gyakran jön ide, Gitta?

— Minden kiállításkor eljövök egy pár-
 szor.

— S mindig ebben az időben jön?

— Igen, — felelte a leány.

A fiatalember érdeklődve nyujtotta előre
 a fejét és zavartan nézett a leány arcába.

— De hisz ez, Gitta, ez az idő...

A leány elérgette, mit akar mondani és
 egy szomorú, futó mosollyal tette hozzá:

— Igen, ez az idő nem a mi időnk, de
 én nem is ezért járok ide. Csak nem gondol
 olyan községes teremtsenek, hogy ide, a
 művészek közé is elhozzam a... a...

— Ne mondja ki, Gitta, — szólt a fiatal-
 ember gyöngéden s megfogta a leány kezét.

— Miért ne? — mondta a leány szomorú

mosollyal. — Igen, de nem hozom el a bü-
 nömöt. Ez az egy óra, amit itt egyedül, ebben
 az öltözetben, ki nem festett arccal töltök el,
 ez az én purgatoriumom, ez az én lelki és
 testi tisztulásom. Lássá, így vagyok a köny-
 vekkel és a színházzal is. Ha a bűnömöt
 viszem a piacra a színházakba, kifestve, fel-
 tűnő, elegáns tolettében megyek el az érzi-
 ki, izgató darabokhoz, de ha a lelkennek szük-
 sége van a maga tiszta, gyönyörű táplálékára,
 bekötöm a fejemet, kötényt kötök magam
 elé és a karzatra megyek fel.

A fiatalember izgatottan, kipirult arccal
 nézett a leányra, azután hátravetette magát
 a kanapén és lehunyta a szemét. Megint nem
 szóltak egy darabig.

— Szép ez a francia kép itt, — szólalt
 meg egy idő múlva a leány — ez az ősi
 verőfényben, hulló levelek között ülő, szomorú
 női alak. Magának is tetszik, Lajos?

— Nagyon, — sugta a fiatalember s egy
 perccel később még halkabban tette hozzá:
 — mintha csak az édesanyjamat látnám.

A leány szinte belesápadt a boldogságba,
 hogy ez a hallgatag, különös és finomlelkű
 ember az anyját említette előtte, de nem
 mert szólni, csak nagy, zűld szemével szinte
 kinzó epedéssel nézett a fiatalemberre és sziv-
 dobogva leste, hogy az anyjáról, bizonyosan
 valami szent asszonyról beszéljen előtte.

mindre vállalkozó vezér a nép bizalmát most is fényesen aknáza ki. A társulattól 25000 dollár provizórt 4 kiáltványában esendre, türelemre és hallgatásra bírta a tót munkásokat, akik mindenkitől elhagyatva, végre is munkába állottak. Az elégtelenség azonban csak akkor tört ki igazán. A munkások jóval kisebb munkabérek fejében voltak kénytelenek beállni, mint előbb s az így támadt lázongást a közbelépett katonaság fojtotta el úgy, hogy 7 tót munkás ott a csataterén maradt. Ugyan kinek voltak ezek áldozatai? Rovnianek Judásnak, aki már akkor is megérett az akasztófára. De menjünk tovább.

1897-ben Rovnianek élelmességének sikerült egy társulatot szerveznie, amely magát „Elk Gold Mining Comp.“ nevezte (arany mezők társasága), amit „West Wirginie“-ba helyezték élénk fantáziájok. A társulattól részvénytársaság fejlődött, amely 10 dolláros részvényeket bocsátott ki. Olyan összeggel téhát, amely tisztára a szegény munkásnép megkerítését célozta. Rövid időn belül 10.000 dollár gyűlt össze s ezzel az alapőkevel meg is alakult a társaság 1897. december 4-én a következő tisztikarral: Jul. J. Wolf elnök, P. W. Rovnianek pénztáros, S. Ambrosi első titkár, Slovenský János II-od titkár és utazó ügynök, mind egy huron pendülő közönséges tolvajok.

1901. július 9-én volt hírdelve a részvényesek első nagy gyűlése Pittsburgba Rovnianek palotáiba. De már jóval előbb kezdtek előkészíteni a hangulatot, amelynek eredménye, hogy a vak bizalommal tiszteltő nép otthon maradt. Azt a néhány tudatlan embert pedig, aki megjelent félrevezetni nem volt nehéz. Az üzemek tovább folytak.

Ebbe a botrányos ügybe szövődik egy másik. Történt, hogy egy „Slovák v Ameriké“ című tót lap nyilvánosan leleplezte Rovnianeket és bandáját, de amint később kislült

csak azért, hogy szerkesztője C. L. Arbach pénzelhessen belőle. Ez fölhívta a részvényeseket, hogy mindenki 1—1 dollárt küldjön neki a Rovnianek ellen megindítandó bűnpör költségeire, a pört majd ő fogja vezetni.

Ekkor már köztudomású dolog lett, hogy Rovnianekék az összeharcolt ezreken egyetlen négyosztályt sem vettek ott West Virginiében. Arbach nemcsak szándékos csalással, de okirathamisítással is megvédolja őket s ígérte, hogy be fogja bizonyítani, miszerint a Charteren (hivatalos engedély) a hatóságok névaláírásai hamisak. Kislült, hogy Rovnianek sédálgett, amikor a népet a magával hordott 4 font drb. arannyal s a telepek fotográfiáival Rovnia-csalta. Kislült, hogy West Virginiában Rovnianekéknek nemcsak hogy semmiféle telepük, de még csak egy talpalatnyi földjük sincsen.

És akkor, amikor a pör megindítására C. L. Arbach szerkesztő már összeszedett kerek 1000 dollárt, ezt a szép summát Rovnianekék kikerekítették 5000-re s a dolog annyiban maradt. Az elárult nép tömegesen tödült ekkor Rovnianek bankja felé, követelvény ott részvényekbe fektetett pénzt. Ekkor ez a népbarát, hogy a kellemetlen vendégektől megszabaduljon, újból a rendőrséghez fordult azzal, hogy bankját az éhes nép kifosztással fenyegeti. A nép megérett nem tudván magát, ismét vereséget szenvedett.

Nyilvánvaló, hogy mindennek szellemi szerzője Rovnianek volt. A közvélemény föl-háborodását azonban leginkább Slovenský utazó ügynök érezte meg, aki a nép haragja elől a halálba is menekült. De a számos tót munkás vagyoni romlása és egyesek halála mind nem fékeztek meg szenvedélyes harácsolásában, folyt az úzérkedés tovább. A kifosztott rongyos, éhes emberek kétségbeesése s az áldozatok árváinak és özvegyeinek jajveszélése nem hatolt fel Rovnianek ur trónusáig. A pénz szennye sem látszik meg rajta, a dicsőség fényében uszik ő most is.

Rovnianek ur ugyanis nemcsak a pénz megszerzéséhez ért különösen, de ért ő ahhoz is, hogy a föl'ünést magáról el- s az ódiomot másra hárítsa, valahányszor ennek szüksége fölmerül.

Lelkiismeretesen visszaadott, de csak nagyjából gyűjtött adataim jellemezték ezt az embert. A fáma többet, sokkal többet is mond, de ellenőrizhetetlen forrásokból meríteni nem akartam. Aztán úgy vagyunk itt az ellenvéleményekkel, mint az ellenség által megszállott városban a szabadság vágyával. Ki merne erről ott nyíltan beszélni, ha csak a pallost nyakába huzni nem akarja? Mi is úgy vagyunk vele. Vagyunk itt sokan, nagyon sokan, akik látunk és elmélkedünk, hajh! de beszélnünk nem szabad! Saját testvéreink által követeltünk agyon! Egy elejtett szó, egy kis töredéke a gondolatnak elég, hogy a magyarizmus, az árulás bűnét fejünkre olvassák. Ennek bélyegével pedig lehetetlen itt az élet.

De ismétlem, vagyunk, sokan vagyunk, talán többen is, mint gondolom, akik látunk és figyelnek. Ha mi egyszer megtaláljuk egymást, akkor Rovnianek ur elveszett.

Négy új körjegyzőség.

Vármegyénk közönségének ismét egy régi, sokat hányt vetett, vágya teljesült. *Andrássy Gyula* gróf beltűgyminiszter, a vármegyéhez legujjabban leírt rendeletében tudatja a közönséggel, hogy négy teljesen új körjegyzőség felállítását engedélyezte, a beltűgyminiszteri tárcá terhére.

Akik ismerik a közigazgatás gépezetét, s akik tudják, hogy mily fontos s ennek dacára is mily sokoldalú teendő nehezedik egy-egy körjegyző vállaira, már rég belátták, hogy a körjegyzőségek jelenleg érvényben lévő beosztása a gyors közigazgatás követelményeinek nemcsak hogy meg nem felelt,

A fiatal ember, arcának előbbi pirosságát mindjobban elveszítve, sápadtan, csöndesen, most a képre nézve beszél:

— Így ült mindig a kertben, szomorúan és várakozva. Még a fekete selyemkendője is így volt a vállára téve s ugyanilyen leheltszerű, finom alakja volt. A haja sötét, buzaszöke, a szemé mint a felkavart tó víze s a lelke csukott könyve az asszony szenvedésének. Néma és hangtalan, mint a szíven lött madár, a hangja gyógyítóbb minden balzsamnál s a szava meggyőzőbb minden tanításnál. „Ki vagy te?“ kérdeztem tőle, mikor kisfiú voltam s ülben ülve nézegettünk ki ablakunkon a befagyott folyóra, a fehér hegyekre s az öreg Babet, akit olyan régóta ismertem, mint az édesanyámat, a másik ablakmélyedésben hallgatva ült rokkája mellett.

— Én az Isten szolgálja vagyok, — mondta az anyám, — akit azért küldtek a földre, hogy egy nagy, hosszú uton, melyen te járod az életet, én egy kis csöngetyűvel mindig előtted járjak és figyelmeztesselek, ha rosszul találnál lépni, vagy eltévesztenéd az utat.

— Hát én ki vagyok? — kérdeztem aztán.

— Hogy te ki vagy? — szölt az anyám és magához szorított, de nem felelt. Csak a könnyeinek melegét éreztem fejemen. Ez volt az anyám, Gitta...

S térdére könyöklöve nézte az őszi verőfényben tülő nőalakot. S hallgattak. A leány szemének szinét nem lehetett látni a könyvtől s egyszer csak így szólt:

— Egy nagy víz partján laktak, ugyebár, Lajos? Télen, nyáron mindig ott. Futórózsá borította a házuk falát s hosszú, nagy kulcsal nyílt a tölgyfakapujok. A szobájuk kárpinja tompafinom volt, a függönyeik régi selyemből valók s az almáriumok karikái ezüstfényesen csillogtak. Nagy üvegedényekben lila és kék virágok álltak s az üvegburával leborított óráknak olyan volt a hangja, mintha messze, sok-sok fal mögött csendülne keresztül. És az ablak mellett, ahonnan legmesszebb lehetett ellátni a hegyek felé, ott állt a zongora. Régi ébenfazongora, megsárgult billentyűkkel és csak naplemente felé nyitotta fel a buzaszöke hajú, szomorú szemű asszony... Naplemente felé, mikor a nagy távolságban levő emberek lelkei közelebb szállanak egymáshoz, mikor a nyugvó nap minden lelket emlékeztet az élet éjszakájára s mikor az utasok megérkeznek a hosszú, bűnbánattal taposott útról... S a buzaszöke hajú asszony megtitotta a billentyűket. Semmi öröm, semmi vigasz a hangokban, csupa elnyomott panasz, titkos vágyakozás, megadó alázat és zokogó reményesség... Aztán csend... Aki az előbb még játszott, most a zongorára borulva zokog

s maga, Lajos, a kisfiú, az öreg Babetől ül-ből be akar menni, hogy megvizsgálja a mamát. De az öreg Babet nem engedi. Azt mondja, nem szabad. Csak hadd sirjon a mama; az kell neki... Aztán... Azt mondja meg nekem, Lajos, mire tanította magát az a mindig várakozó, szomorú asszony?

A fiatal ember fásclánitan reszkette nézett a leányra.

— Honnan tudja maga mindezt? — kérdezte izgatottan s megfogta a leány kezét. — Láttá, álmodta, vagy honnan tudja?

A leány szomorúan mosolygott.

— Láttam is, meg álmodtam is. Majd minden történetet egyforma szokott lenni. Csak azt mondja még meg, mire tanította magát az a szomorú asszony?

Valamelyik képráma nagyot recsen ebben a perében s a fiatal ember összerázkódott.

— Hogy ne esaljak, — mondta halkán — hogy sohase csaljak meg senkit.

A leány lehajtotta a fejét és tűnődve nézett maga elé.

— Nézze, Lajos, — mondta gyöngéden s megfogta a fiatal ember kezét — szeretett maga valaha nőt?

A fiatal ember megszorította a leány kezét.

— Magát is szerettem, Gitta.

— És rajtam kívül is szeretett?

— Szerettem.

hanem az a *szükségcsoporthoz*, a községek széthányt volta, egyenesen hátraltatta, feltartoztatta az ügyemet rendes folyamatát.

De másrészt, magára az ügyes bajos községe is oly terheket rót a jelenleg érvényben lévő körjegyzőségi beosztás, hogy sok községben, szinte fázta attól a gondolattól, hogy esetleg valamely ügyben, legközvetlenebb tanácsadójukat, a körjegyzőt, a körjegyzőség székhelyét kelljen felkeresniük.

Ez a ziláltság, ez a szétszórtság semmiképp sem vállhatott előnyére annak az ellenőrküdesnek sem, melyre a körjegyző a községet illető némely ügyekben, különösen pedig a községi vagyonkezelés tekintetében hivatva van.

Erről az eddigi, szinte tarthatatlan helyzetről rég tudomással bírtak mind azok, kik hivatva voltak a bajokat orvosolni, s ha eddig még sem tették, annak egyedüli és kizárólagos oka az volt, hogy nem akarták a népet egy új körjegyzőség felállításával járó terhekkel megterhálni.

Vagy két évvel ezelőtt azután a vármegye községének egyik felirása folytán, maga a bellügyminiszter sietett a bajt orvosolni, felhíván a községet, hogy vegye fontolóra a szükségesnek mutató körjegyzőségek megfelelő számában leendő felállítását; és ő hajlandó ezt az akciót bizonyos összegű államsegéllyel támogatni.

A miniszter ígéretére támaszkodva vármegyénk községe meg is tette a szükséges prozoziciókat, melyre azután Andrassy Gyula bellügyminiszter ur a folyó évi január hó 31-én 517. szám alatt kelt leiratában a következőket közli:

Az 1907. évi március hó 14-én tartott közgyűlésben, 26. szám alatt hozott határozatában kifejezett kérelmére s a vármegye alispánjának 517/907 és 898/907 számú felterjesztéseire a következőkről értesitem.

— Az nem olyan nő volt, min én vagyok, Lajos?

— Nem, Gitta.

— És megmondta neki, hogy szereti?

— Nem mondtam.

— Miért?

— Nem mertem.

— Mitől félt?

— Attól, hogy meg találom csalni.

— És... és engem is azért nem mert szeretni, Lajos?

— Azért, Gitta.

A leány szeméből két könnyesebb szivárgott végig az arcán s hirtelen lehajolt és megcsókolta a fiatal ember kezét.

Azután mindaddig nem szóltak egymáshoz, míg csak a teremőr nem figyelmeztette őket a távozásra.

Akkor felálltak, a leány megigazitotta a kalapját és lenn a Múcsarnok előtt elbucsztak egymástól. A leány arcán látszott, hogy mondani szeretne valamit, de nem mert szólni s kezét szorítottak.

Mikor már jó távol voltak egymástól, a leány visszafordult, ment egy pár lépést előre, de aztán megint csak visszafordult és pár perc múlva elnyelte az utca sötétje.

1. Megengedem, hogy a vármegye községe, tarcám terhére 4 új körjegyzőséget szervezzen. Arra nézve, hogy a vármegye községe által alakítandó körjegyzőségek valóban a közsükséglet követelményeit tekinthetők-e s a közigazgatási érdekeknek megfelelőleg lesznek-e megalakítva, fantarom bírálati jogomat.

Az e tárgyban hozandó határozatát tehát annak idején, hozzájárulás végett terjessze fel.

2. A 4 új körjegyzőség személyi kiadásaira egyenként 1600, vagyis összesen 6400 koronát, ugyanazok dologi közsükségleteire pedig egyenként 1200, vagyis összesen 4800 koronát fogok rendelkezésére bocsátani.

Az ekkép engedélyezett 4 új körjegyzőség figyelembe vételével, vármegyénk területén 15 körjegyzőség működne, mely tizenöt székhelyhez ugy lesznek csoportosíthatók a községek, hogy az ekkép történendő beosztás, a közigazgatás érdekeinek teljesen megfog felelni.

A négy új körjegyzőség a következő székhelyekkel fog felállítani: *Turdán, Kostyán, Szeklenő és Kiscsepésén*, vagyis mindegyik járásban két új körjegyzőség.

A községek miként történendő csoportosítása még ez ideig nincs eldöntve, de valószínűleg erről is teljes képet nyertünk a vármegye községének legközelebb megtartandó közgyűlésén.

(ch.)

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közigazgatási bizottsága *Justh* Ferenc főispán elnöke alatt a f. hó 12-én tartotta rendes havi ülését.

Jelen voltak: *Beniczky* Kálmán alispán, *Záthureczky* Imre árvaszeki úlnök, elnökhelyettes, *Beniczky* Ákos dr. főjegyző, *Csepcsányi* Sándor tb. főjegyző, *Rakovszky* Iván dr. tb. aljegyző, *Law* Adolf dr. tiszti főügyész, *Kaczinckzy* Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató, *Skultéty* József kir. ügyész, *Künsztler* Károly dr. kir. tanfelügyelő, dr. *Boleman* János vármegyei tiszti főorvos, *Borbély* Kálmán kir. főmérnök, *Kevicsky* Imre községügyi elnök, *Klímó* Vilmos, *Rozsa* János, *Róth* Emil, *Saager* Ferenc bizottsági tagok.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, mindenek előtt bejelenté, hogy *Justh* Kálmán és *Schultz* Lajos bizottsági tagok gyengélkedést, *Cseréi* Emil bizottsági tag pedig egyéb elfoglaltsága miatt az ülésen részt nem vehetnek. A bejelentést a bizottság tudomásul veszi.

A főispán bejelentésének tudomásul vétele után *Csepcsányi* Sándor bemutatja a m. kir. kereskedelemügyi miniszter leiratát, melyben *Szobek* Manó és *Jakab* által épített gőzpálya engedélyezési okirátát jóváhagyja. A miniszteri leirat közöltetni fog az érdekeltekkel.

Valsa község kiskorú *Szecsó* János illetőségi ügyét megállapító alispáni végzés ellen felelbezzet jelent be. A közigazgatási bizottság a község kérelmének mellőzésével megerősíti az alispán határozatát, melyben nevezett kisk. illetőséget valsainak mondja ki.

Bemutatja özvegy *Sipka* szül. *Zaborszky* Terézia kérvényét, melyben az általa kétsze-

resen befizetett utadó visszautalását kérémezi. A kérvény az utalványozás keresztülvitele miatt az alispánnak adatik ki.

Braza Lepjare András felebbezése, *Tucse* András által elkövetett mezőrendőri ügyben hozott I. foku végzés ellen. A felebbezés a felebbező által bejelentett tanak meghallgatása végett visszaadatik az I. foku hatóságának.

Duchay János panasz *Duchay* András ellen, az általa hozott drótkerítés eltávolítása ügyében. Ez ügyben az alispán végzése jóváhagyott.

Kovácska József hasonló fia részére kért kivételes nőtülés iránt beadott kérvényo pártólólag terjesztetik fel a m. kir. honvédelmi minisztériumhoz.

Paulinyi Gábor ruttkai anyakönyvvezető helyettesnek anyakönyvvezetői díjának fel-emelése iránt beadott kérelme, fedezett hiányában nem volt teljesíthető.

A pozsonyi posta- és táviradaigazgatóságának a pribócón felállítandó táviradaállomás ügyében, a közigazgatási bizottsághoz intézett átirata közöltessék az érdekel községgel.

Az 1904. és 1905. évre egybeállított közüti zárószámadás jóváhagyott és illetékes intézkedés végett a törvényhatósági bizottsághoz tétetett át.

Braun Armin stubnyafüldői bérlőnek, a törölt állami adójának megfelelő összegű utadónak leírva iránt beadott kérvénye, a kérelemnek megfelelőleg intéztetett el.

Kaczinckzy Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató bejelenté az általa képviselt közigazgatási szak 1908. évi január havi állapotáról szóló jelentését.

A jelentés szerint január hóban befizetett: állami egyenesadóban 17,131 korona 07 fillér, hadmentességi díjban 18 kor., országos betegápolási pótadóban 26 korona 62 fillér, mely eredmény az előző év hasonló időszákhöz képest egyenesadóban 11,153 korona 48 fillérrel, hadmentességi díjban 12 koronával, országos betegápolási pótadóban 29 korona 24 fillérrel kedvezőtlenebb.

Az említett befizetések után az elmúlt hónap végevel hátrálékban maradt állami egyenesadóban 155,313 korona 36 fillér, hadmentességi díjban 16,867 kor. 24 fillér, országos betegápolási pótadóban 4957 korona 34 fillér, ami a mult év hason időszakához képest az állami adónál 39,860 korona 50 fillérrel kedvezőbb, hadmentességi díjban 351 korona 93 fillérrel kedvezőtlenebb, az országos betegápolási pótadónál pedig 1682 korona 84 fillérrel kedvezőbb.

Ezek után a pénzügyigazgató néhány fogyasztási adóügyet adott elő, melyeket a bizottság a pénzügyigazgató javaslatának megfelelőleg intézett el.

Boleman János dr. vármegyei főorvos jelentése szerint az elmúlt hónap közegészségügyi viszonyai általában kielégítők voltak.

Künsztler Károly dr. kir. tanfelügyelő bejelenté, hogy a kir. tanfelügyelőség az elmúlt hónapban iskolák szervezésével s a folyó ügyek elintézésével, de főleg az államsegély iránti kérvények felszerelésével és elintézésével foglalatzkodott.

Bejelenté továbbá, hogy a vallás- és oktatásügyi miniszter a znióváraljai tanítóképző intézethez zenetanárul *Rizner* Ede körmöcbányai községi polgáriskolai tanítót nevezte ki, *Debreczeny* Mártha eddigi ruttkai

helyettesvönőt pedig ugyanazon ovodához ötvönőre nevezte ki.

Az általános jelentés után több államsegély iránt benyújtott kérvényt terjeszt elő, melyeket a bizottság a tanfelügyelő javaslatának megfelelőleg, a nagymertőségu m. kir. vallás- és közoktat. miniszterhez terjeszt fel.

Végül bemutatja a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét az iskolák felirása tárgyában. Ezen ügy tárgyalása teljes előkészítés miatt a jövő ülésre halasztott.

Több tárgya az ülésnek nem lévén, elnöklő főispán az ülést bezárta.

H I R E K.

Személyi hír. *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke, a folyó hó 10-én, a délutáni gyorsvonattal Budapestről Neopálra érkezett, hol másnap délutánig vendéglő látta őt országgyűlési képviselőnek. A ház elnöke kedden délután visszautazott Budapestre.

Reindl István †. A neepáli kör érdemes jegyzője, hosszas szenvedés után, a folyó hó 12-én délután 4 órakor elhunyt. Gégesorvadás ölte meg az aránylag fiatal embert. *Reindl István Jelinek* Bertalan szucsányi körjegyzőnél kezdte meg pályáját, s midőn *Jelinek* véglegesen megválasztott a szucsányi körjegyzőjévé, ennek helyébe, 1901. május 15-én választott jegyzővé. *Reindl* közismert volt uendzseretéről. Gégebaja már évekkal ezelőtt kezdte meg dacára, hogy bajával számtalan helyt keresett enyhülést és gyógyulást, a makacs betegség sirba döntötte. Temetése folyó hó 14-én folyt le Neopálon. A végtszetelet adáson a jegyző kar teljes számban megjelent. Résztvett a temetésen vármegyének alispánján kívül *Justh* György orsz. képviselő és a megyei tisztikar, továbbá ismerősei és jóbarátai közül igen számosan. A sírnál, *Jelinek* Bertalan mondott szép bucsuztatót.

Működvelői színelőadás. A működvelői színelőadásnak — melyről már ma két hete írtunk — próbái szorgalmasan folynak. A szereplők máris alaposan ismerik szerepeiket és a darab kacagató jeleneteitől, nemkülönben a kitérő szereposztásból, amely minden szereplőnek neki teremtett feladatot juttatott, arra kell következtetnünk, hogy pompás előadásban lesz részünk. A működvelők gárdája pedig ezúttal is oly kitérő színjátékokból van összeállítva, hogy valóságos hivatásszerű színészeknek is beillenek. A helyárák a következők lesznek: oldalszék 3 kor., támlászék I. sor 3 korona, II—VIII. sor 2 korona, IX—XII. sor 1 korona 50 fillér, állóhely és karzat 1 korona. Jegyek előre válthatók Moskóczy Ferencné könyv- és papírkereskedésében és este a pénztárnál. A színelőadás esti 8 órakor kezdődik és utána táncmulatság következik, amelyre belépőtjegyül a színházi jegyszógal.

Közalapítványi kinevezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Gerő* Virgilt közalapítványi erdőmesterré, *Klauszberger* Károly közalapítványi erdőszeljelőtet pedig közalapítványi erdősszé nevezte ki. Gratulálunk.

A Kardos család múltjából. A hírhető vált bankszedelő *Kardos* család, mint megállapítanunk sikerült, tényleg Turócból valók. Innét költözött ki az akkor *Kohn* Lipót

névre hallgató *Kardos* Lipót Szinerváljára, hol mint közönséges „felser” tengette életét. Tény az, hogy egy cseppet sem örülünk a közeli ismeretségnak!

Holló a hollónak ... Ez a régi közmondást meghazudtolta most legújabb *Cziczko* Mátyas és *Kontsek* Gyula bodorfalvi cigányok, mert a mult heten, *Laczkó* Antal dubovai cigánynak teljesen kifosztották jól felszerelt éléskamráját. A károsult cigány panaszára a csendőrség megindította az eljárást s a nyomok a nevezett cigányok kulibájába vezettek, kiket a csendőrség minden tagadásuk ellenére is letartóztatt.

Minden gyermekszobában hálával kell gondolni azokra a derék norvég halászkokra, kik a háborgó tengeren fogják a tőkehalat, mely a kitérő csukamájolajat szolgáltatja. Csukamájolajat, a legizletesebben és a legkényebben emészthető formában nyújt a „*Scott-féle Emulsió*”, mely egyike a legjobb tápanyagyszereknek. Kapható a gyógyszerüzletekben.

Számgyakornoki kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök *Révai* Miklós kassai díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségi segélydíjas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a beszerzésbányai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számverőség turócszentmártoni kirendeltségéhez.

Hasbaszurta a lát. *Perlak* Mátyas sklenői lakos a mult heten egy tizkoronas bankjegy miatt összeveszett fiával *Néless*. A veszekedésből dulakodás keletkezett, mely közben az apa előrántotta bicskáját és teljes erővel a fia hasába dőtte. A szerencsétlen fiatalember a tort színhelyén eszméletlenül esett össze. A gyorsan előhívott orvos ápolás alá vette a a nehéz sebesültet, de véleménye szerint a seb feltétlenül halálos. A gyilkos apát a csendőrség letartóztatta.

A betegségek elleni harcban a világ legkiválóbb orvosai egyesülnek. E betegségek sorában az első helyet az Epilepszia (Nyavalyatörés) foglalja el. E bajban szenvedőknek vizsgult szolgálhat azon értesztelünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony gyógyító módszert alkalmaz, amelyért már a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos dr. *Szabó* Sándor Budapest, V. Alkotmány u. 5. ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segélyével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

Nyilvános nyugtázás. A stubnyafürdői fiatalág mult szombaton lefolyt mulatsága alkalmával, mely minden tekintetben kitérően sikerült, a következők fizettek felül: Révay Simon báró 20 kor.; Kohn Hugó 10 kor.; Kaudi Ármán 8 kor.; Popper József 7 kor.; Heller J., Bronner 5—5 k.; dr. Lichtenstein 4 kor.; Brust Dávid, Pollák Zsigmond, Stein Lajos, Lichtenstein Bertalan, Stamberger Mór, Büchler Márk, Neumann N. 3—3 korona; Vladár Imre, Toperczer Nándor, Schlesinger N., Havas Samu, Wilceker Fülöp, Krees Gyula, Fasal J., Spitz Henrik, Flack J., Jakubovics Leó, Lichtenstein Lipót, Csermák Dániel, Büchler Miksa, Löffler Zsigmond, Weisz H., Hirsch József 2—2 korona; Donáth János, Steiner Józ. Politzer Józsefné, Plettrich János, Steiner Lajos, Indich N., Pollák J., Székely, Kohn Edéné, Eichel Ignác, Popper N. 1—1 kor. Bevétele 247 korona, kiadás 217 korona, maradvány 30 korona, mely összeg a stubnyafürdői izr. hitközség pénztárába beszállított.

ISKOLAI ÜGYEK.

A sílődtanfolyam a helybeli áll. polg. fiúiskolában *Soltész* József tanár vezetése alatt rövid két hónapi fönállása óta már szép eredményeket is mutat föl. A kitérőtől elől, hogy t. i. a fiuk számszámokkal és a mérőeszközökkel való bánásmódban bizonyos gyakorlatra tegyenek szert, elérte úgy, hogy azokat fölülön ügyesen kezelik máris, rajzok, tervek szerint, melyeket szintén a fiuk maguk készítenek, elég csinos dolgokat alkotnak már, még pedig a tervek méreteihez szigoruan alkalmazkodva. Egyik-másik dolog olyan ügyes kidolgozásu, hogy a képzett asztalos munkájától alig különböztethető meg.

Önképző kör alakult a helybeli polg. leányiskolában *Krompaszky* Ede tanár vezetése alatt. Amint értesztünk, a közel jövőben nyilvános ülést is tart. Akkor lesz alkalmunk bővebben írni róla.

Fogzásban lévő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsió, mert elősegíti az étvágyat, erőt, egészséget ad s a fogak erősen és féhéren bujnak ki.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel és előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmas, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 R 50 fillér.

Kapható a gyógyszerüzletekben.

KÖZGAZDASÁG.

Élelmezési, háztartási és konyhaművészeti kiállítás Temesvárott. A „Fehér kereszt” gyermekvédő egyesület folyó évi április hó 11-étől április 30-ikáig Temesvárott élelmezési, háztartási és konyhaművészeti kiállítást rendez, amely fölülül az élelmezés, háztartás valamint a konyhaművészet összes ágait és az ezen téren felmerült összes újdonságok, vívmányok és munkamódozatok bemutatására szolgál. A kiállításon való részvételre legkésőbb március 15-ig lehet jelentkezni.

A Turóci hitelbank r. t. igazgatósága e hó 13-án ülést tartott, melyen megelégedéssel vették tudomásul az ügyvezetőség által beterjesztett jelentést. Ebből kitérünk, hogy a bank minden ágazatában szép eredményeket ért el és a megalakuláskor maga elé tűzött feladatoknak megfelelt. A tiszta nyereség 40.525-64 koronát tesz ki, a tavaly elért

Mintát kívánatra ingyen küldök!

Schloesser, Germain & Co.
Francia cognacgyár
 főraktára
Wix Miksánál
 Turócszentmártonban,
 fűszer, csemege, déligyümölcs, szesz-italok, borok, üveg- és porcellán-árak nagy raktára.

Mintát kívánatra ingyen küldök!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint az ország minden részében előnyösen ismert, 1810-ben alapított

HALTENBERGER BÉLA, KASSA

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosóglyári céget Turócsvármegye részére én képviselem. — Elváltak a legutányosabb árak mellett festés és vegyi tisztításra férfi és női ruhákat, függönyöket, nyakkendőket, kézimunkát, kesztyűket stb.; továbbá gőzmosás s vasalásra gallérokat, kiegészítőket, ingeket stb. Gyászestben ruhák soronkívül festetnek feketére. A felek a képviselet igénybevételére által meg szabadulnak a csomagolás kellemtelenségeitől, valamint a postaköltségektől.

REISZ LIPÓT, Turócszentmárton.

HÉDA B.

fűszer- és csemegekereskedése
 Turócszentmárton.
 Szállít 5 kg. csomagokban kitűnő minőségű

KÁVÉT

1250-15- koronáért bérmentve.

3-4 középszikolát végzett fiu

tanonci

felvétetik **MOSKÓCZI FERENCNE**
 könyv- és papirkereskedésében
 Turócszentmártonban.

DIAMANT A. vas- és fűszerkereskedése „A vasashoz“

Üzletmegnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Turócszentmártonban, Fötér, a Thomka-féle házban gyógyszer-tár mellett

Vas- és fűszerkereskedést

nyitottam. Sok évi tapasztalataim, különösen a helybeli piacon, képessé tesznek, hogy a nagyérdemű közönség minden igényét kielégíthessem.

Kérem nagybecsű támogatásukat.

Diamant A.

Pontosság! Leltár-megpontosítás! Saját érdekében birgácsolás kizárólag **LEOPOLD GYULA** hirdetői irodája Altag Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napos bizalmas ártólólati

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan: **Garvens-szivattyut**
 Garvens-művek, WIEN XX/2.
 Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle

TYUKSZEMHALÁL
 ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósborszesz az

ERŐ SÓSBORSZESZ
 ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
 Postán szállítja utánvét mellett a „KOSMOS“ vegyszert és kozmetikai laboratórium.
GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek
 BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök, isek, szörpök, gomba-, hús- és fűszél-konzervek, azonos borítékát — legkiválóbb minőségben szállít — előkelőbb fűszerekkel kiegészítéssel is a

Felkai Konzervgyár, Barta József
 Felka (Sopronmegye). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT
 (hasmenés), gromporos legjobbjó gyógyászata a BARTA-féle fekete áfonyagyógyászati, kapható gyógyszerüzemű, 5 üveget 5 k-ért bérmentve szállít

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
 Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért.
 Kis üveg ára 2-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárhazban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kalvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS
 ellameret legolcsóbb, legazollidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermében **BUDAPEST, VII., BAKÓCZI-UT 30.** — készülőnek csak elsőrendű művészi kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások seljeme, bársnygra, fára, elefántcsontra stb. Gross, függelék, új stb., apró üvegterményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről köldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK
 a legkiválóbb emésztőpor

Doboz 2 kor.
 Postán szállít a „FEHÉR GALAMB“ Gyógyszertár **BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93** kapható minden gyógyszerárban drogeriában.

Megleppő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle férget a lakásban ép úgy, mint mindenféle hernyót, vért és levétörést és egyéb kárt és vesztendő kártékony állatokkal és azok pestisét azonnal megöli.
 Legmegbízhatóbb védekezésműanyag és darabok ellen. Használati utasítás azonnal való aljára mellett listáitok a feltétlen eredményt.

Veszképviseletik Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
 Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY
 szerencsége paratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis **BOGDÁNY S.**
 fővárosi sorsjeggyroda r.-t.-nál
 BUDAPEST, KAROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS **KÉZPASZTÁJA**
 8 nap alatt biztosan hat. — Tégelye K. 1-20 —
 Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17.
 „Teltetés-cékek“ ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal **Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,** mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. 1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Férak- BERETVÁS TAMÁS gyógyszerár KISPEST, utca 2. ingyen postai szállítást 8 doboz rendelésnél.

PARIS SZÁLLODA
 Szálloda: Simon Pál
 Budapest, VI., Váci-körút 26. sz. 100 szoba 2-30 K-ól feljebb, klimatizálással és villanyvilágítással együtt. Fűtők, melegvíz kádfűtés, szőnyeg. Világos szobák, megállóhely az órára pályaudvarok és halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
 VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
 Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
 homopátiail rendelő-üzlete
 MÉRLETES betegségekben szenvedők számára
 Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
 szörmedruai bledragatok és az egész világon el vannak terjedve.
 Első és legnagyobb megbízható ellen védő rész-ára.

Közgyűlési meghívó.

A Turóczi Hitelbank Részvénytársaság

t. cz. részvényesei az 1908. év márczius 8-án délelőtt 11 órakor Turócszentmártonban, a bank helyiségében tartandó

II. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

meghívatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság üzleti jelentése.
2. Az 1907. évi zárszámadások betervezése és a tiszta nyereség megállapítása.
3. A felügyelő bizottság jelentése.

4. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére.
5. A felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.

A közgyűlésen minden részvény egy szavazatra jogosít. Azon részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak, kötelesek le nem járt szelvényekkel ellátott részvényeiket három nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál Turócszentmártonban, vagy a Magyar Általános Hitelbank pénztáránál Budapesten elismervény ellenében letenni. Ezen elismervény a közgyűlésre való belépő igazolványul szolgál.

A mérleg és a felügyelő bizottság jelentése 1908. évi február hó 25-től kezdve a t. cz. részvényesek által az intézet helyiségeiben megtekinthető.

Az igazgatóság.

ACTIVUM MÉRLEG-SZÁMLA PASSIVUM

	K		f			K		f	
Pénztári készlet			60501	13	Részvénytőke			400000	
Váltók			2182828	14	Tartalékalap (folyó évi hozzájárulással K 12000.—)			3000	
Ércértékek			2572	81	Takarékbetétek			1824092	72
Értékpapírok			58308	60	Hitelezők			280026	93
Adósok			529436	66	Visszleszámitolás			668859	33
Jelzálogkölcsonők			414752	49	Átmeneti kamatok egyenlege			27875	82
Alapítási költség	3500				„ tételek egyenlege			4019	39
leírás	3500				Nyereség			40525	64
Irodai felszerelések	1714	04							
leírás	1714	04							
			3248399	83				3248399	83

TERHEK ÜZLETEREDMÉNY-SZÁMLA JÖVEDELMEK

	K		f			K		f	
Tiszti fizetések			14100		Kamatok:				
Kamatok:					váltókamat	88912	94		
takarékbetétek után	72422	56			jelzálogkamat	25886	57		
folyószámlai betétek után	4215	62	76638	18	folyószámlai kamat	35834	50	150634	01
Adók:					Adómentes értékpapirkamat			2424	74
tőkekamatadó	7663	82			Belföldi pénzintézetektől bevett kamatok			1072	71
üzleti kamatadó	4443	39	12107	21	Jutalékok			2306	62
Költségek:					Nyereségek:				
ügyleti költségek, irodai szükségletek, világítás, fűtés, nyomtatványok, irószerek, hirdetések, házbér, postabér			9029	74	külföldi váltókon, szelvényeken, kisorsolt értékpapírokon és ércértékeken			561	11
Veszteség értékpapírokon			1461	90	Szindikátusi nyereségrészesedés a Magyar Általános Hitelbank tőkefelemelésénél			1667	58
Leírások:					Nyereségáthozat 1906. évről			409	94
alapítási költségeknél	3500								
felszereléseknél	1714	04	5214	04					
Nyereség	40115	70							
Áthozat a múlt évről	409	94	40525	64					
			159076	71				159076	71

Turócszentmárton, 1907. december 31-én.

Hoffmann Ede s. k.
ügyvezető igazgató.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság.

Fenyő Sándor s. k.
cégvezető.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk:

Perl Henrik s. k.

Dr. Strauss Adolf s. k.

Sarlós Zsigmond s. k.